

ACTA DIURNA

Paideia, Turun klassillinen yhdistys r.y. – Klassiska föreningen i Åbo r.f.
Jäsentiedote 3/2007

HYVÄT PAIDEIAN JÄSENET!

Paideian kevään päättää FM Aulikki Vuolan esitelmä: hän kertoo suomentamastaan teoksesta, joka on Ciceron *De oratore* (Gaudeamus 2006). Aulikki Vuola on valmistunut Turun yliopiston klassillisten kielten ja antiikin kulttuurin oppiaineesta pääaineenaan latinan kieli ja Rooman kirjallisuus ja on toiminut sekä italian että latinan kielen kääntäjänä ja opettajana.

YHDISTYKSEN MERKKIPÄIVÄ

Tänä keväänä tulee kuluneeksi 45 vuotta Paideian perustamisesta – tämän ja kevään kunniaksi yhdistys tarjoaa ennen Aulikin esitelmää kuohuviinimajat Juslenian aulassa.

Tarjoilu alkaa noin klo 18 ja esitelmään siirrytään puoli seitsemään mennessä.

Tervetuloa kaikki vanhat ja uudet jäsenet!

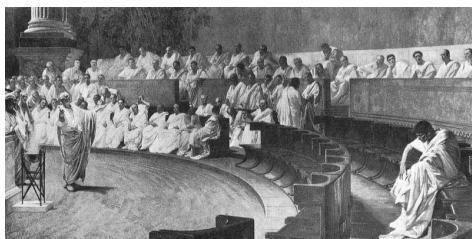
JÄSENMAKSUT

Vuoden 2007 jäsenmaksu on 10 €, opiskelijoilta 4 €. Sen voi maksaa suoraan Paideian tilille **Handelsbanken 313130-1139112**. Merkitse maksaessasi tiedonanto-osioon yhteystietosi, mikäli ne ovat muuttuneet. Esitelmätilaisuuden yhteydessä jäsenmaksun voi suorittaa myös joko rahastonhoitaja Tiina Hiekkalinnalle tai sihteeri Minna Seppäselle, mielellään tasarahalla.

ESITELMÄTILAISUUS

FM Aulikki Vuola

Ciceron De oratore -teoksen suomentamisesta

Cicero hyökkää Catiliinaa vastaan senaatissa (Cesare Maccari, 1888).

KESKIVIKKONA 9.5.2007

KLO 18.30

LS 27 (JUSLENIA)

TURUN YLIOPISTO

Tervetuloa!

KEVÄÄN 2007 KIINNOSTAVIMMAT

KIRJAT

Tänä keväänä antiikin ystävät eivät juhli kirja-uutuuksien määrää vaan laatua. Suomalaisen kirjallisuuden seura julkaisee kaksiosaisen teoksen *Suomenoskirjallisuuden historia 1-2*,

mikä on ehdottomasti tämän kevään merkkitaapauksia. Teoksen päätoimittaja on HY:n yleisen kirjallisuustieteen professori H. K. Riikonen ja toimittajina dosentti Urpo Kovala (JY), professori Pekka Kujamäki (JoY) ja yliopistonlehtori, FT Outi Paloposki (HY).

Suomenoskirjallisuuden historia 1-2 on ensimmäinen kattava esitys siitä, mitä kirjallisuutta Suomessa on suomennettu. Teos selvittää, ketkä kirjallisuutta ovat kääntäneet, millaisia periaatteita kääntämisessä on noudatettu ja mikä merkitys käännöksillä on ollut suomen kirjakielen kehitykselle sekä suomalaiselle kirjallisuudelle ja kulttuurille. Teos soveltuu kaikille suomen kielen kehityksestä, suomalaisesta kirjallisuudesta ja laajemmista vertailevista näkökulmista kiinnostuneille.

Antiikin ystäviä kiinnostanevat esimerkiksi teoksen artikkelit *Mannisen Ilias ja Odyssia* (kirjoittaja: Erkki Sironen) tai *Antiikin kirjallisuus* (kirjoittajat: H. K. Riikonen & Sari Kivistö). Teoksen syntyvaiheisiin ja sen dispoositioon (josta myös em. artikkelien nimet on poimittu) voi tutustua hankkeen kiinnostavilla ja kattavilla [www-sivuilla osoitteessa](http://www.sivuilla.org/sooitteessa) <http://kvl.joensuu.fi/suomenoskirjallisuus>.

Toinen merkittävä tämän kevään julkaisu on *Kirjallisuus antiikin maailmassa* tekijöinä Sari Kivistö, H. K. Riikonen, Erja Salmenkivi ja Raija Sarasti-Wilenius. Esittelyn mukaan teos kokoaa yhteen tekstejä antiikin kirjallisuuden monista eri ulottuvuuksista. Teoksen lähtökohta on ollut asioiden esittäminen mahdollisimman elävinä ja kokonaisina, niiden syntysijoilla.

Kirjallisuus antiikin maailmassa

Kirjallisuuslajien syntyhistorian lisäksi kirja kertoo antiikin kirjailijoiden asemasta ja sivistysihanteesta, lukutaidosta ja kirjasta esineenä. Lisäksi kerrotaan laajasti myöhäisantiikista, kristillisestä kirjallisuuserinteestä ja ylipäätään antiikin

perinnöstä meille uuden ajan ihmisille. Teokseen on myös sisällytetty näytteeksi katkelmia alkuperäisteksteistä, joista osaa ei aiemmin ole suomennettu. Kirja toimii sekä yleisesityksenä että antiikin kirjallisuuden oppikirjana.

Kiinnostava uutuuksena on myös Turun yliopiston yleisen kirjallisuuden lehtoraattia tällä hetkellä hoitavan dosentti Päivi Kososen teos *Isokrateesta Augustinukseen – Johdatus antiikin omaelämäkerralliseen kirjallisuuteen* (Atena Kustannus). Teos käsittelee antiikin ajan omaelämäkerrallisia tekstejä nykyisen kirjallisuudentutkimuksen näkökulmasta.

Jotkut filologian näkökulmasta antiikkia tutkivat saattavat närkästyäkin siitä, että Kososen kaltainen "maallikko" uskaltaa astua heidän maaperälleen. Kosonen muistuttaa olevansa liikkeellä nimenomaan omaelämäkertatutkijana. (TS 9.2.2007) Edellisellä kuitenkin tuskin viitataan kehenkään Actaa lukevaan.

Kirjan tarkemman arvostelun voi lukea esimerkiksi Suomen historiaverkko Agricola (http://agricola.utu.fi > Haku; tee haku esimerkiksi sanalla *isokrateesta*).

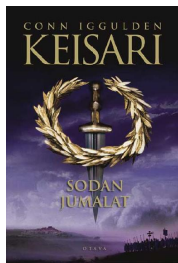
Kevään 2007 muita kirjakukkasia on poimittu tällä kertaa melko laajalta kentältä. Tammen takuuvarmassa Olympos-sarjassa uusin tuotos on *Aura popularis eli kuinka vaalit voitetaan*. Quintus Tullius Ciceron (sen yhden Ciceron veli) kirjoittaman oppaan (*Commentariolum pe-*

titionis) suomennoksen lisäksi teos sisältää itsensä Marcus Tullius Ciceron pohdintoja vaaleista ja ehdokkuudesta sekä Pompejin vaalimainoksia. Teoksen ovat suomentaneet ja selitysosuudella varustaneet Laura

Lahdensuu ja Ari Saastamoinen.

Tämän eduskuntavaalien alla ilmestyneen kirjan arvostelu (kirjoittaja: tutkija Tommi Kotonen, JY) löytyy Kiiltomato.net -sivustolta (<http://www.kiiltomato.net> > Etsi esimerkiksi sanalla cicero). Myös Kirsi Piha on kirjoittanut lyhyen pohdinnan teoksesta (ks. <http://blogit.hs.fi/lukupiiri/aura-popularis>). Kiiltomato-arvostelun lopusta löydät myös linkkejä muuhun aineistoon (mm. *Commentariolum*-alkuperäistekstiin).

Mikäli joku lukijoista on seurannut Keisari-sarjaa, niin tänä keväänä sarja sitten loppuu. Brittiläisen Conn Igguldenin Caesarin elämää seuranneen sarjan päätösosa *Sodan jumalat* johtaa Caesarin ja hänen taisteluiden kovettamat

joukkonsa yli Rubicon-joen Roomaan. Sota vie Caesarin aistilliseen Egyptiin, jossa hän kohtaa kuningatar Kleopatran. Samaan aikaan hänen läheisimmän ystävänsä sydämessä kasvaa tyytymättömyys, jossa itävät petoksen siemenet. Ja kaikkihan tietävät, miten siinä sitten käy.

Myyttejä ja tarinoita

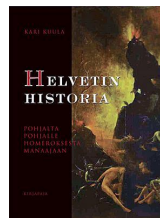
Mikäli edelliset teokset tuntuivat liian raskaalta luettavalta, on kevään uutuuksista valittavissa kevyempääkin. Tamperelainen Anneli Kanto oikoo teoksessaan *Hirvmainen vedenpaisumus ja muita myyttisiä tarinoita* Raamatun, antiikin Kreikan, Kalevalan ja pohjoisten kansojen kansantarustojen kertomuksia seikkailukertomustyyliin.

Kiintoisalta kuulostaa myös näyttelyjulkaisu *Satuja ja myyttejä: kertomusten kultakausi Akseli Gallen-Kallelalta Martta Wendeliniin*, jonka on toimittanut Johanna Vuolasto. Julkaisu ilmestyy Kouvolan taidemuseossa toukokuussa 2007 avautuvan 20-

vuotisjuhlanäyttelyn yhteydessä ja käsittelee kultakauden taiteilijoidemme saduista ja myyteistä innoituksen saaneita teoksia, aiheinaan niin Karjalan laulumaat kuin antiikin mytologiat. Akseli Gallen-Kallelan ja Martta Wendelinin lisäksi mukana ovat muun muassa Hugo Simberg, Pekka Halonen, Venny Soldan-Brofeldt, Väinö Blomstedt, Eero Järnefelt ja Maria Wiik.

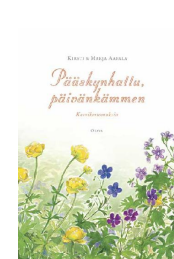
Kolmas kiintoisa julkaisu on Kari Kuulan jo viime vuoden puolella ilmestynyt *Helvetin historia: pohjalta pohjalle Homeroselta Manaajaan*, joka kertoo helvetin synnystä, historiasta ja nykypäivästä. Teos on kattava esitys länsimaisen helvetin historiasta. Teologian tohtori, dosentti ja tietokirjailija Kari Kuula kirjoittaa synkstä aiheesta selkeästi ja yleistajuisesti, huumoria unohtamatta. Helvetistä, kirjasta ja sen kirjoittajasta ilmestyi pääsiäisenä isohko juttu Hesarissa (HS 7.4.2007).

Helvettiuskon juuret ovat antiikin Kreikassa. Raamatusta saatiin ajatus ihmiskunnan jakautu-

misesta kahtia pelastettuihin ja kadotettuihin. Näistä aineksista luotiin visio helvetistä, jossa syntisiä rangaistaan ikuisessa tulessa. Keskiajalla helvettiä paettiin kirkon suojiin. Modernilla aikakaudella helvettikuvasto monipuolistui. Perinteisen piinahelvetin ongelmat tiedostettiin ja tilalle etsittiin inhimillisempiä tulkintoja kadotettujen kohtalosta.

Kasveja ja cucinaa

Antiikkia kevyesti sivuavat kaksi viehkeää teosta, joista ensimmäinen Kirsti ja Marja Aapalan *Pääskynhattu, päivänkämmen: kasvikertomuksia* muun muassa kertoo 70 luonnonvaraisen kasvimme etymologian. Vesiväritöin kuvitettu kirja käy läpi kasvit ja niiden nimet, eikä antiikin myyteiltä voitane näin ollen välttyä. Teksteissä yhdistyvät kasvien etymologia, hyötykäyttö ja perimätieto sekä kirjoittajan omat muistot.

Marja Lindforsin *Cucina povera & ruokia Etelä-Italiasta* ei liity antiikkiin muuten kuin geografialtaan, mutta koska kirja lupaa helppoja ja nopeita reseptejä Sardi niasta, Sisiliasta ja Calabriasta, se kuulostaa varsin sopivalta myös antiikin ystäville.

Hyvää kirjakevättä toivottaen,
JÄSEN JÄRVELÄINEN

NUNTILLI – KLASSIKKOJEN UUTISIA

Paideia ry:n puheenjohtajana kulu-
van vuoden alusta lähtien toiminut
FT Raija Vainio on esitetty nimit-
tettäväksi latinan kielen lehtorin
virkaan Jyväskylän yliopistoon
1.8.2007 alkaen (tätä kirjoitettaessa asia oli vielä
hallituksen nimellistä siunausta vailla, siitä
varovainen sanamuoto). Onnittelemme lämpi-
mästi, vaikka Raija jättäekin nyt yhdistyksen
pulaan ilman puheenjohtajaa!

Aiemmin keväällä klassillisten kielten ja antiikin kulttuurin professori Jyri Vaahtera piti virkaan-
astujaisesityksensä Akatemiatalossa aiheesta
”Kuolleen kielen kuolemanjälkeinen elämä”.
Kevät on siis ollut turkulaisille klassikoille
varsin suotuisa.

PAIDEIAN YHTEYSTIEDOT

Osoite:

Paideia, c/o Klassilliset kielet ja antiikin
kulttuuri, 20014 Turun yliopisto

Verkossa:

<http://org.utu.fi/muut/paideia/>

Sähköposti:

puheenjohtaja: raija.vainio@utu.fi
sihteeri: minna.seppanen@utu.fi

Kaikissa yhdistystä koskeissa asioissa voi ottaa
yhteyttä puheenjohtaja Raija Vainioon tai
sihteeri Minna Seppäseen. Huom! Mikäli koet,
että sinulle jatkossa riittäisi Acta Diurnan sähkö-
könenä versio etkä tarvitsisi perinteisesti pos-
titse lähetettyä kappaletta, ilmoittanet siitä pi-
kimmiten sihteerille.

**45-VUOTIAS PAIDEIA RY. TOIVOTTA
JÄSENILLEEN VIRKISTÄVÄÄ KESÄÄ!
TAPAAMISIIN JÄLLEEN
SYYSKAUDELLE.**